

Vydejme se za pamětníky dávných časů

Dnes už jen hádáme, jaký význam a smysl měly menhiry

Absolvovala jsem kdysi přednášku z oblasti litoterapie, což je zvláštní věda, zabývající se léčbou Země. A tam zaznělo, že Zemi lze třemi způsoby – tancem, zpěvem a vztyčením kamene, který obnovuje proudění čistné vesmírné energie.

Taková je i jedna z teorií, proč naši předkové stavěli menhiry. Šumavský senzibil Pavel Kozák je přesvědčen, že menhiry léčí i lidi. Každý prý je specializován na léčení určitých obtíží. Můžeme to vyzkoušet. Někteří citliví jedinci tvrdí, že je energie menhirů hřeje, jiné studí nebo bodá jako jehličky. Věřit tomu nemusíme, stačí když u kamenného pamětníka uctivě postojíme a popřemýšlíme.

MILNÍK

K prvnímu z menhirů se dostaneme, pokud z trasy Louny – Praha odbočíme na Toužetín

FOTO ARCHIV SH

Hřivčický milník cest je také považován za menhir.

(kde se nachází soukromá původně vodní tvrz), Donín (rodná obec generála Františka Fajtla, za vsí větrný mlýn bez lopatek), Vrbno nad Lesy (v polích opuštěný židovský hřbitov) a odtud už je to pár kilometrů do Hřivčic. Na počátku vesnice objevíte pospravovaný vztyčený štíhlý kámen v ohrádce. Místní lidé kamenu říkají Milník nebo také starý ukazatel cest. Na několika místech byl pospravován maltou. Nemá ani dva metry a může vážit asi půl tuny. Asi před dvěma lety se na popud obce ocitl vkamenické dílně Roberta Janáka. Šikovné ruce kameníka odvedly práci s citem, kámen vypadá důstojně. Citlivci však řeší otázku, nakolik vnější zásah energiím uškodil.

PASTÝŘ

Z Hřivčic je to kousek na Peruc. Odsud je pár kilometrů do Telců a vlevo při silnici na Klobuky spatříme největší český menhir:

FOTO ARCHIV SH

Největší v Čechách klobucký Pastýř.

Pastýř. Budme opatrní při parkování – po úzké silnici často jezdí rozměrná zemědělská mechanizace – aby nás navztekaní rolníci nerušili při rozjímání. Ke kameni, který stojí v poli, nově vede sypaný chodníček, dílo obce Klobuky. Dokonce se zde oddává. Klobucký Pastýř je účtyhodný, bezmála třímetrový, váží okolo pěti tun. Traduje se, že kolem něj postávalo dvanáct kamenných menších – lidově stádo oveček, v mluvě menhirologů kromleček.

Populární senzibilka a jogínka Olga Krumlovská je přesvědčena, že Pastýř vyzařuje obrovskou pozitivní energii. Opírá se o kámen zády, objímá jej rukama a se zavřenýma očima se snaží na nic nemyslet. Po určité době pocítí velkou úlevu.

V devadesátých letech zde byl při východu slunce o slunovratu prováděn experiment. Citlivější lidé uváděli, že v blízkosti Pastýře skutečně zaznamenali energetickou změnu. V tuto dobu měli pocity spíše nepříjemné.

Velkým ctitelem klobuckého menhiru je režisér Josef Cisařovský. Právě kamenný Pastýř figuruje v mnohých z jeho filmů.

Podle staré pověsti postupuje kámen za rok o špendlíkovou hlavičku ke klobuckému kostelu a poté nastane konec světa. K Pastýři se váží i pověsti nové. Z Telců prý k menhiru vedla stezička mezi balvany. Podle vyprávění Teleckých od kamene přicházely do vesnice kulové blesky. Nejstarší obyvatelé začnou shodně uvádět četná setkání s kulovými blesky, jež zapalovaly stavení, jiné neškodně prolétly kolem. Naposledy jsem zpovídala na oslavách v Telcích paní Miroslavu Tomcovou a Věru Jelenovou. I ony mi pověděly o setkáních s kulovými blesky. „A Gertu to zabilo a taky Pepíka Pickovic,“ dozvěděla jsem se nově. Stezka ke klobuckému Pastýři kameni byla však zasypaná a od té doby prý už „kulové blesky nechodí“.

BABA

V naší oblasti můžeme spatřit ještě další menhiry. Nejlepší bude, pokud se vrátíme přes Telce na Peruc a spodní silnici kolem Oldřichova dubu pojedeme do Slavětína. Tam v polích čeká kamenný muž, zvaný Baba. Ke slavětínskému menhiru se dostaneme, pokud se za sokolskou hospodou na konci vsi vydáme po lní cestou ke trati. Mineme odbočku k penzionu Lea Suchého a dojdeme až k mladé lípě, u níž se menhir nachází. Dlouho

FOTO ARCHIV SH

Slavětínská Baba.

se nevědělo, že jde o menhir. Někdy v 17. století do něj byl zasazen mohutný železný kříž, který byl v 19. století zřejmě nepozorným traktoristou anebo naopak příliš pozorným komunistou vyloven. Ten kříž se nyní nachází v Oboře u kováře Ludka Lůžka. Odesl ho na vlastních zádech. Menhir, zvaný Baba, nemá ani dva metry, jeho hmotnost se odhaduje na dvě tuny.

MALIČKÝ

Ze Slavětína se můžeme vypravit do Radonic (fara, v níž působil kněz abátník Jablonský), zde přejet uzoučkou, pro osobní auto však zvládnutelnou, lávku do chatářské kolonie a dál přes Volenice vlevo do Orasic. Vyděte ke kostelu a tam, nedaleko bývalé školy stojí zřejmě nejmenší český menhir. Je vysoký ani ne metr, jeho hmotnost se odhaduje na pouhé dva metráky. Dívá se na celé České středohoří. Za ním jeden z nadšených obyvatel vztyčil miniaturní kamennou řadu.

FOTO ARCHIV SH

Selibický menhir v lounském muzeu.

SELIBICKÝ

Další menhir stojí v Lounech na nádvoří oblastního muzea. Původně stával v Selibicích na Žatecku. Byl údajně nalezen v potoce a roku 1993 byl na popud našeho předního „menhirofila“ Jaroslava Helšuse z Loun přemístěn do areálu muzea. Pan Helšus je nezvratně přesvědčen, že v Čechách existuje celá rozsáhlá síť těchto kamenů a stále objevuje další tyto svědky minulosti.

ZAKLETÁ PANNA

Svůj menhir Zakletou pannu má na své zahradě také Regionální muzeum K. A. Polánka v Žatci. Původně stával na poli při cestě z Března do Malnic. Později ležel v příkopu u silnice a hrozilo mu zničení. Koncem minulého století, tuším roku 1986, byl opět na popud J. Helšuse převezen do žateckého muzea. Měří něco přes metr.

REPROFOTO KIVETA TOŠNEROVÁ

Zakletá panna - dokumentární fotografie z březenské kroniky. Nyní kámen najdeme v žateckém muzeu.

STRÁŽCE

Další menhir najdeme na ostrohu nad Klučkem. Údajně byl ještě mohutnější než Pastýř a svým majetátem střežil údolí. Nyní je však povalen a rozlomený na několik částí. Pokud kámen zajímá jenom nás, můžeme zbytek rodiny odložit u přírodního klučského

REPROFOTO KIVETA TOŠNEROVÁ

Pokus o vztyčení menhiru na Klučku.

koupaliště (koupání, občerstvení, toalety). My se mezitím vydáme po lní cestou za koupaliště vlevo a vzhůru polem zamíříme vpravo k lesnatému výběžku, kde povalený velikán spočívá.

Na jaře 2004 se několik psychotroniců a ufologů společně s příznivci menhirů vydalo na tento ostroh nad obcí Kluček, aby povalený menhir spolu s organizátorem akce Jaroslavem Helšusem, který kámen před pětadvaceti lety objevil, vztyčili. J. Helšus zjistil, že je kamenný blok rozlomen na tři části a že patrně patří k největším menhirům v Čechách. Hmotnost původně odhadoval na čtyři tuny. Další z kamenoznalců, který už vyvzpíral tuny zkamenělých kmenů, MUDr. Bořek Zasadil, odhaduje hmotnost tohoto menhiru na deset tun. Klučský menhir podle Helšuse zapadá do struktury megalitických staveb severozápadních Čech.

Několikatunový balvan chtěli nadšenci původně vztyčit na základě poznatků Rolfa Müllera pomocí dvojitých stožárů a lan. Metoda se však loni na Klučku vzhledem k členitému a navíc silně nakloněnému terénu neosvědčila. Muži se pokusili kámen podkládat a vzpírat pomocí pák. Po staletích se tak skutečně podařilo dávným kamenem o několik desítek centimetrů pohnout.

Napřesrok zvolili jinou taktiku: zeminu kolem menhiru odkopali a kámen vypodložili dřevem. Pohnuli s ním na jedné straně o 50 a na druhé o 30 cm. Vykopali také část cesty, po které jednou chtějí kámen vytáhnout ze svahu na hřeben, kde podle Helšuse původně stál. Nadšenci to ne-

nebude proveden příslušný rituál. Je přesvědčen, že dokáže kámen rituálně vztyčit ve dvou lidech.

ZAKLETÝ MNICH

A nyní už nám zbývá cesta za posledním ze známých českých menhirů – za Zakletým mnichem do Drahomyšle. Vjedeme do vsi a vydáme se po lní cestou podél rybníka směrem na Strkovice. Asi půl kilometru od Drahomyšle se vlevo vynoří pověstmi opředený kamenný asi dvoumetrový Mnich.

Mladý mnich se údajně zamiloval do dívky a když spolu utíkali, převor kláštera nešťastníky proklel a tak oba milenci zkameněli. Další pověst vypráví, že kámen byl ze svého místa několika páry koní vyvrácen a odtažen k řece.

Drahomyšlský Zakletý mnich.

Avšak v Drahomyšli se začaly dít hrozné věci, propukaly požáry a krávy dojily krev. Pouhý pár koní prý stačilo, aby odtáhli menhir na původní místo. Po jeho vztyčení se obyvatelům Drahomyšle opět začalo dařit.

Pamětníci uvádějí, že ke kameni jezdili návštěvníci už za první republiky. Turistickému ruchu vstříc hodlal vyjít lipenský starosta Jiří Novotný. V dobré víře nechal poblíž kamene umístit pěknou a přehlednou informační tabuli, ale se zlou se potázal. Dobře miněný čin nebyl senzibilů oceněn – tabule prý ruší energie. A tak se starosta zdravě naštvál, jediným traktorem milou ceduli vytáhl a se senzibily a ostatními nebezpečnými šílenci prý už nechce mít nic společného. Musí stačit cedulka se šípkou menhir, umístěná při silnici ve vsi.

Mnich je nejnavštěvovanější a asi i nejznámější český menhir. Někdy za ním přijíždějí i celé autobusy zvědavců. Připravme se, že u kamene zřejmě nebudeme sami. Často Mnicha obklopuje hrozen senzibilů, kteří si libují, že kamenný muž vyzařuje spoustu pozitivní energie.

Také Pavel Kozák uvádí, že Mnich vyzařuje nejvíce energie. Navíc je přesvědčen, že s kamenem navázal mentální kontakt a že „oko“ ve spodní části kamene údajně snímá obrazy na způsob kamery. Polemizovat s ním nebudeme, protože každý máme pravdu – tu svoji. Určitě se však shodneme, že Zakletý mnich je kámen pozoruhodný.

Květa Tošnerová

dopisy

■ Starostové a jejich vládnutí

„I potom co se po volbách do zastupitelstev někteří snažili udělat nějakou tu změnu v rozvržení pravomocí obcí, zůstalo vše, dá se říci, při starém. Ignoruje se rozhodnutí zastupitelstva, a to, že je často rozhodnuto dříve než na zasedání, mi připadá už jako normální. Při samotném hospodaření obce jde kolikrát všem hlava kolem, a to i při náhodných kontrolách. Je okaté, že při jakékoliv opravě obce se nemyslí jen na její blaho, ale i na blaho starosty. Poté, co se opravilo pár obecních budov, začalo se opravovat u starosty, pokládat dlažba a další rekonstrukce jeho obydli. Co se naslibovalo ve volbách, se už dávno zapomnělo a opět se jede ve starých kolejích. Nevěřím, že by se něco v tomto ohledu změnilo. Pro další příklady se nemusí jít ani daleko do minulosti. Kolikrát je něco ukradeno z obecních úřadů? To nevím, ještě jsem nic takového neslyšel, tak jsme asi jediní, komu se místo drahých a dobře prodejných počítačů ztratí veškeré dokumenty koupených a prodaných obecních prostředků i se všemi odhady a kupními smlouvami. A jak to bude dál, se snad dozvíme potom, co se bude rozhodovat o dalších schůzích po schůzi zastupitelstva.“

Martin Pour, Postoloprtsko

FOTO KIVETA TOŠNEROVÁ

■ Náměstíčko na vlastní oči

„Moc jsem chtěl vidět ono kontroverzní Náměstíčko. Ale jo, pokud chtějí Louňáci něco jako pseudobaroko, proč ne. Remeslné je to dobré, okolí kašny ale není příliš šťastné, aspoň ten terén mohli srovnat, takhle se jim o ty stupínky nejspíš brzy nějaký občan přerazí...“ suše zkonstatoval sochař a umělecký kovář Petr Cisařovský, který v rámci natáčení navštívil Louny.

REPROFOTO SH

■ Vzácná stará Dětaň v Nepomyšli

„Letos v dubnu jsem byl u bývalého učitele z Dětaně pana M. Kubína na Kladně. Věnoval mi starou fotografii z Dětaně, zasílám i pro představu čtenářů. Takto vypadala Dětaň na začátku dvacátého století. Vpravo nahoře je právě vysazený sad třešní, vpravo dole statek pana Nového, v popředí obecní petrolejové osvětlení. Vpravo dosud stojící škola, která dneska slouží jako byty. Za ořechy je obecní rybník, dnes zavezený zeminou.“

Václav Šmíd ze Žihle